

DOMSTOLENS BESLUT (femte avdelningen)

den 25 juli 2008*

I mål C-152/08,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Tribunal Superior de Justicia de Madrid (Spanien) genom beslut av den 24 oktober 2007, som inkom till domstolen den 15 april 2008, i målet

Real Sociedad de Fútbol SAD,

Nihat Kahveci

mot

Consejo Superior de Deportes,

Real Federación Española de Fútbol,

meddelar

* Rättegångsspråk: spanska.

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Tizzano samt domarna M. Ilešič (referent) och E. Levits,

generaladvokat: M. Poiares Maduro,
justitiesekreterare: R. Grass,

som avser att avgöra målet genom motiverat beslut i enlighet med artikel 104.3 första stycket i domstolens rättegångsregler,

och efter att ha hört generaladvokaten,

följande

Beslut

¹ Begäran avser tolkningen av artikel 37 i det tilläggsprotokoll som undertecknades den 23 november 1970 i Bryssel och som ingåtts, godkänts och

bekräftats i gemenskapens namn genom rådets förordning (EEG) nr 2760/72 av den 19 december 1972 (EGT L 293, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 1, s. 130) (nedan kallat tilläggsprotokollet), som har bifogats avtalet om upprättandet av en associering mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Turkiet, vilket under-tecknades den 12 september 1963 i Ankara av Republiken Turkiet å ena sidan och medlemsstaterna i Europeiska ekonomiska gemenskapen och gemenskapen å andra sidan, och som ingicks, godkändes och bekräftades för gemenskapens räkning genom rådets beslut 64/732/EEG av den 23 december 1963 (EGT 1964, 217, s. 3685) (nedan kallat associeringsavtalet).

- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan å ena sidan Real Sociedad de Fútbol SAD och Nihat Kahveci och å andra sidan Consejo Superior de Deportes och Real Federación Española de Fútbol (spanska fotbollsförbundet) (nedan kallat RFEF) och avser de idrottsregler som medför en begränsning av det antal spelare från tredjeland som får användas i nationellt tävlingsspel.

Tillämpliga bestämmelser

- 3 Enligt artikel 2.1 i associeringsavtalet syftar avtalet till att främja ett fortgående och balanserat stärkande av handeln och de ekonomiska förbindelserna mellan de avtals-slutande parterna. Associeringsavtalet innehåller därför föreskrifter om en förberedande fas som skall göra det möjligt för Republiken Turkiet att stärka sin ekonomi med gemenskapens hjälp (artikel 3), en övergångsfas under vilken en tullunion stegvis skall införas och parternas ekonomiska politik tillnärmas (artikel 4) samt en slutfas som bygger på en tullunion och innebär en intensifierad samordning av parternas ekonomiska politik (artikel 5).

4 Artikel 6 i associeringsavtalet har följande lydelse:

”För att säkerställa associeringsordningens tillämpning och gradvisa utveckling, skall de avtalsslutande parterna sammanträda inom det associeringsråd som verkar inom gränserna för de befogenheter som detta råd har enligt avtalet.”

5 I artikel 9 i associeringsavtalet föreskrivs följande:

”De avtalsslutande parterna är ense om att inom tillämpningsområdet för detta avtal och utan att det påverkar tillämpningen av andra särskilda bestämmelser som antas med stöd av artikel 8, skall all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden i enlighet med den princip som anges i artikel 7 i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen.”

6 Tilläggsprotokollet utgör enligt artikel 62 häri en integrerad del av associeringsavtalet. Genom protokollet fastställs enligt artikel 1 villkoren, den närmare utformningen av och tidsplanen för genomförandet av den övergångsetapp som fastställs i artikel 4 i avtalet.

7 I artikel 37 i tilläggsprotokollet föreskrivs följande:

”Varje medlemsstat skall gentemot de arbetstagare som är av turkisk nationalitet och som är anställda i gemenskapen tillämpa regler som vad gäller arbetsförhållanden och avlöning inte innebär någon diskriminering på grundval av nationalitet [jämfört med] de arbetstagare som är medborgare i någon av de andra medlemsstaterna.”

8 Artikel 39.1 i tilläggsprotokollet har följande lydelse:

”Associeringsrådet skall före utgången av det första året efter detta protokolls ikraftträdande utfärda bestämmelser inom området för social trygghet för sådana arbetstagare av turkisk nationalitet som utvandrar från en medlemsstat till en annan eller invandrar från en medlemsstat till en annan, samt för deras familjer som är bosatta inom gemenskapen.”

9 I artikel 10.1 i associeringsrådets beslut nr 1/80 av den 19 september 1980 om utveckling av associeringen föreskrivs följande:

”Gemenskapens medlemsstater skall gentemot turkiska arbetstagare på medlemsstaternas reguljära arbetsmarknad tillämpa regler som vad gäller avlöning och andra arbetsförhållanden inte innebär någon diskriminering på grund av nationalitet jämfört med de arbetstagare som är medborgare i någon av de andra medlemsstaterna.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

10 Nihat Kahveci är turkisk medborgare som bor i Spanien, där han hade uppehålls- och arbetstillstånd. Nihat Kahveci är anställd som professionell fotbollsspelare enligt ett anställningsavtal med klubben Real Sociedad de Fútbol SAD och innehar den förbundslicens som gäller för spelare som inte är gemenskapsmedborgare.

11 Nihat Kahveci ansökte via sin klubb hos RFEF om att hans förbundslicens skulle omvandlas till en licens för gemenskapsspelare. Till stöd för sin ansökan åberopade han associeringsavtalet och tilläggsprotokollet.

12 Enligt artikel 129 i RFEF:s allmänna regler är en licens som professionell fotbollsspelare en handling som utfärdas av RFEF, enligt vilken spelaren får utöva denna sport i egenskap av förbundsansluten spelare och delta i officiella matcher och tävlingar i egenskap av spelare i en bestämd klubb.

13 I artikel 173 i de nämnda reglerna föreskrivs följande:

”Med förbehåll för de undantag som föreskrivs i dessa regler, gäller som allmänt krav för registrering och utfärdande av licens för professionella fotbollsspelare att spelaren är spansk medborgare eller medborgare i någon av Europeiska unionens eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdets medlemsstater.”

14 I artikel 176.1 i reglerna föreskrivs följande:

”De föreningar som är anmälda till officiella nationella tävlingar av professionell karaktär kan registrera utländska spelare som inte är gemenskapsmedborgare, dock högst det antal som anges i de avtal som i detta avseende har ingåtts mellan RFEF, spanska fotbollsförbundet och de spanska fotbollsspelarnas förening, där det också regleras hur många spelare i denna kategori som får användas samtidigt.

...”

- 15 Enligt avtalet av den 28 maj 1999 mellan RFEF och spanska fotbollsförbundet gäller att för säsongerna 2000/2001–2004/2005 får högst tre spelare som inte är medborgare i någon medlemsstat användas samtidigt i första divisionen. När det gäller andra divisionen, är det högsta tillåtna antalet spelare fastställt till tre för säsongerna 2000/2001 och 2001/2002, och till två för de tre följande säsongerna.
- 16 RFEF avslog Nihat Kahvecis ansökan genom beslut av den 5 februari 2002. Nihat Kahveci väckte därför talan mot beslutet vid Consejo Superior de Deportes.
- 17 Efter det att talan ogillats genom beslut av den 26 juni 2002 överklagade Nihat Kahveci till den hänskjutande domstolen.
- 18 Tribunal Superior de Justicia de Madrid beslutade att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfråga till domstolen:

”Utgör artikel 37 [i tilläggsprotokollet] hinder för att ett idrottsförbund på en professionell idrottsman, vilken, såsom i målet vid den nationella domstolen, har turkiskt medborgarskap och är anställd av en spansk fotbollsklubb, tillämpar en bestämmelse enligt vilken klubbarna i mästerskap på nationell nivå endast får använda ett begränsat antal spelare från tredjeländer som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet?”

Prövning av tolkningsfrågan

- 19 I enlighet med artikel 104.3 första stycket i rättegångsreglerna kan domstolen, om svaret på en tolkningsfråga klart kan utläsas av rättspraxis, efter att ha hört generaladvokaten, avgöra saken genom motiverat beslut med hänvisning till denna rättspraxis.
- 20 Den hänskjutande domstolen har ställt frågan för att få klarhet i huruvida förbudet mot all diskriminering av turkiska arbetstagare som tillhör den reguljära arbetsmarknaden i en medlemsstat vad beträffar lön och andra anställningsvillkor, som anges i artikel 37 i tilläggsprotokollet samt i artikel 10.1 i beslut nr 1/80, ska tolkas på så sätt att det utgör hinder för att en regel utfärdad av ett idrottsförbund i en medlemsstat, enligt vilken klubbar vid nationella tävlingar endast får använda ett begränsat antal spelare från sådana tredjeländer som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, tillämpas på en professionell idrottsutövare med turkiskt medborgarskap, som är lagligen anställd av en klubb i nämnda medlemsstat.
- 21 Tolkningsfrågan är analog med den fråga som ställdes till domstolen och som besvarades i dom av den 8 maj 2003 i mål C-438/00, Deutscher Handballbund (REG 2003, s. I-4135), och av den 12 april 2005 i mål C-265/03, Simutenkov (REG 2005, s. I-2579).
- 22 Domstolen fastställde i domen i det ovannämnda målet Deutscher Handballbund att artikel 38.1 första strecksatsen i Europaavtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Slovakien, å andra sidan, som har slutits i Bryssel den 4 oktober 1993 och godkänts på gemenskapens vägnar genom rådets och kommissionens beslut 94/909/EG, EKSG, Euratom av den 19 december 1994 (EGT L 359, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 40, s. 3) (nedan kallat associeringsavtalet mellan gemenskaperna

och Slovakien), skulle tolkas på så sätt att den utgör hinder för att en bestämmelse antagen av ett idrottsförbund i en medlemsstat, enligt vilken klubbar vid serie- eller cupmatcher endast får använda ett begränsat antal spelare från tredjeländer som inte är parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, tillämpas på en professionell idrottsutövare med slovakiskt medborgarskap, som är lagligen anställd av en klubb i denna medlemsstat.

23 I domen i det ovannämnda målet *Simutenkov*, som avsåg samma bestämmelser i RFEF:s allmänna regler samt i det ovan i punkt 15 nämnda avtalet av den 28 maj 1999 som dem som avses i målet vid den nationella domstolen, fann domstolen att artikel 23.1 i partnerskaps- och samarbetsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Ryska federationen, å andra sidan, undertecknat på Korfu den 24 juni 1994 och godkänt på gemenskapens vägnar genom rådets och kommissionens beslut 97/800/EG, EKSG,, Euratom av den 30 oktober 1997 (EGT L 327 s. 1) (nedan kallat samarbetsavtalet EG–Ryssland), skulle tolkas så, att den utgör hinder för att en regel utfärdad av ett idrottsförbund i en medlemsstat, enligt vilken klubbar vid nationella tävlingar endast får använda ett begränsat antal spelare från sådana tredjeländer som inte är parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, tillämpas på en professionell idrottsutövare med ryskt medborgarskap, som är lagligen anställd av en klubb i nämnda medlemsstat.

24 Domstolen fastställde bland annat att en regel om begränsning av det antal professionella spelare från det berörda tredjelandet som får användas vid nationellt tävlingspel rörde arbetsförhållanden, eftersom den hade en direkt inverkan på huruvida en professionell idrottsutövare från det berörda tredjelandet som redan var lagligen anställd i mottagarlandet kunde delta i sådant tävlingsspel (domen i det ovannämnda målet *Deutscher Handballbund*, punkterna 44–46 samt domen i det ovannämnda målet *Simutenkov*, punkterna 32, 36 och 37).

25 Ordalydelsen i artikel 37 i tilläggsprotokollet är dessutom mycket lik ordalydelsen i artikel 38.1 första strecksatsen i associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Slovakien samt artikel 23.1 i partnerskapsavtalet mellan gemenskaperna och Ryssland.

26 Artikel 38.1 i associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Slovakien har följande lydelse:

”Om inte annat följer av de villkor och riktlinjer som gäller i var och en av medlemsstaterna... skall arbetstagare av slovakisk nationalitet som är lagligen anställda inom en medlemsstats territorium behandlas på samma sätt som medlemsstatens egna medborgare, utan diskriminering på grund av nationalitet, beträffande arbetsförhållanden, avlöning eller avskedande.”

27 I artikel 23.1 i partnerskapsavtalet mellan gemenskaperna och Ryssland föreskrivs följande:

”Om inte annat följer av de lagar, villkor och förfaranden som gäller i respektive medlemsstat skall gemenskapen och dess medlemsstater se till att ryska medborgare som är lagligen anställda inom en medlemsstats territorium inte behandlas diskriminerande på grund av sitt medborgarskap med avseende på arbetsförhållanden, ersättning eller avskedande, i jämförelse med landets egna medborgare.”

28 Domstolen fann därför att det följer av dessa bestämmelser att det i klara, precisa och ovillkorliga ordalag föreskrivs ett förbud för varje medlemsstat mot att, på grund av nationalitet, diskriminera arbetstagare från berört tredjeland i förhållande till den aktuella medlemsstatens egna medborgare, vad gäller arbetsförhållanden, lön eller uppsägning. Bestämmelserna kan åberopas av enskilda vid domstolar i medlemsstaterna (domen i det ovannämnda målet Deutscher Handballbund, punkterna 28–30 och domen i det ovannämnda målet Simutenkov, punkterna 22–24).

29 Detta resonemang kan överföras till artikel 37 i tilläggsprotokollet vars ordalydelse inte framvisar någon avgörande skillnad i förhållande till artikel 38.1 i associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Slovakien och artikel 23.1 i partnerskapsavtalet mellan gemenskaperna och Ryssland. Domstolen har dessutom redan fastställt att artikel 10.1 i beslut nr 1/80, vars innehåll överensstämmer med artikel 37 i tilläggsprotokollet, i klara, precisa och ovillkorliga ordalag förbjuder medlemsstaterna att diskriminera på grund av nationalitet. Det är inte tillåtet att agera på ett sätt som, i fråga om lön och andra arbetsvillkor, missgynnar migrerande turkiska arbetstagare som tillhör den reguljära arbetsmarknaden i någon av medlemsstaterna (dom av den 8 maj 2003 i mål C-171/01, Wählergruppe Gemeinsam, REG 2003, s. I-4301, punkt 57).

30 Det framgår för övrigt av domstolens tidigare bedömning att konstaterandet, att förbudet att på grund av nationalitet diskriminera en turkisk arbetstagare som tillhör den reguljära arbetsmarknaden i en av medlemsstaterna vad beträffar lön och andra anställningsvillkor har direkt effekt, är förenligt med associeringsavtalets syfte. Associeringsavtalet har nämligen till syfte att inrätta en associering avsedd att främja utvecklingen av handeln och de ekonomiska förbindelserna mellan de avtalslutande parterna genom att gradvis införa fri rörlighet för arbetstagare. Gemenskapen kan därför tillerkänna bestämmelser i avtalet som är tillräckligt precisa och ovillkorliga för att kunna tillämpas av en nationell domstol direkt effekt (domen i det ovan nämnda målet Wählergruppe Gemeinsam, punkterna 62, 65 och 66).

31 Det framgår klart av vad som har anförts ovan att den tolkning som domstolen har gjort i domen i det ovan nämnda målet Deutscher Handballbund och i det ovan nämnda målet Simutenkov även är tillämplig med avseende på associeringsavtalet.

32 Tolkningsfrågan ska således besvaras med att förbudet mot all diskriminering av turkiska arbetstagare som tillhör den reguljära arbetsmarknaden i en medlemsstat vad beträffar lön och andra anställningsvillkor, vilket anges i artikel 37 i tilläggsprotokollet samt i artikel 10.1 i beslut 1/80, ska tolkas så, att det utgör hinder för att en regel utfärdad av ett idrottsförbund i en medlemsstat, enligt vilken klubbar vid

nationella tävlingar endast får använda ett begränsat antal spelare från sådana tredjeländer som inte är parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, tillämpas på en professionell idrottsutövare med turkiskt medborgarskap, som är lagligen anställd av en klubb i nämnda medlemsstat.

Rättegångskostnader

- 33 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (femte avdelningen) följande:

Förbudet mot all diskriminering av turkiska medborgare som tillhör den reguljära arbetsmarknaden i en medlemsstat vad beträffar lön och andra anställningsvillkor, vilket anges i artikel 37 i det tilläggsprotokoll vilket undertecknades den 23 november 1970 i Bryssel och som ingicks, godkändes och bekräftades för gemenskapens räkning genom rådets förordning (EEG) nr 2760/72 av den 19 december 1972, som fogats till avtalet om upprättandet av en associering mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Turkiet, vilket undertecknades den 12 september 1963 i Ankara av Republiken Turkiet å ena sidan och av medlemsstaterna i EEG och gemenskapen å andra sidan och som ingicks, godkändes och bekräftades för gemenskapens räkning genom rådets beslut 64/732/EEG av den 23 december 1963, liksom i artikel 10.1 i associeringsrådets beslut nr 1/80 av den 19 september 1980 om utveckling av associeringen,

ska tolkas så, att det utgör hinder för att en regel utfärdad av ett idrottsförbund i en medlemsstat, enligt vilken klubbar vid nationella tävlingar endast får använda ett begränsat antal spelare från sådana tredjeländer som inte är parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, tillämpas på en professionell idrottsutövare med turkiskt medborgarskap, som är lagligen anställd av en klubb i nämnda medlemsstat.

Underskrifter